

ONTÜSTÜK QAZAQSTAN
MEDICINA
AKADEMIASY

SOUTH KAZAKHSTAN
MEDICAL
ACADEMY
АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»

ТҮПНҰҚА

«Өңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ

«ОҚМА» АҚ жанындағы медицина колледжін «Фармацевтикалық пәндер» кафедрасы

77/11-

Фармакогнозия пәнінен бақылау өлшеу құралдары

20 беттің 16-еті

ПӘН БОЙЫНША БІЛІМДІ, ШЕБЕРЛІКТІ ЖӘНЕ DAҒДЫЛАРДЫ КОРЫҒЫНДЫ БАҒАЛАУҒА АРНАЛҒАН БАҚЫЛАУ-ӨЛШЕУШІ ҚҰРАЛДАРЫ

Пән: «Фармакогнозия»

Мамандық: 09160100 «Фармация»

Біліктілігі: 4S09160100 «Фармацевт»

Курс:	2
Семестр:	3
Бақылау түрі:	Дифференциалды сынақ
Оқу сағаттарының/кредиттің көлемі:	120/5 кредит
Аудиториялық:	36
Симуляция:	84

Шымкент -2025 ж.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакхстанская медицинская академия»
«ОҚМА» АҚ жанындағы медицина колледжінің «Фармацевтикалық пәндер» кафедрасы Фармакогнозия пәнінен бақылау өлшеу құралдары		77/11- 20 бетін 26еті

Құрастырған: _____ Қалишаева Ж.А.

«Фармацевтикалық пәндер» кафедрасы мәжілісінде қарастырылды және ұсынылды.

Хаттама № _____ « _____ » 20 _____ ж.

«Фармацевтикалық пәндер» кафедрасының
 менгерушісі, PhD _____ Ботабаева Р.Е.

«Фармацевтикалық пәндер» ПЦҚ мәжілісінде қарастырылды.

Хаттама № _____ « _____ » 20 _____ ж.

ПЦҚ төрайымы, PhD _____ Ботабаева Р.Е.

АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ СҰРАҚТАРЫ №1 АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУ

1. Жемістердің» морфологиялық құрылыс ерекшеліктері
2. «Гүлдердің» морфологиялық құрылыс ерекшеліктері
3. «Жапырақтардың» морфологиялық құрылыс ерекшеліктері
4. «Шөбінің» морфологиялық құрылыс ерекшеліктері
5. Жапырақтар»макроскопиялық талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
6. «Гүлдер» макроскопиялық талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
7. «Жемістер» макроскопиялық талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
8. «Тұқымдар» макроскопиялық талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
9. Қабықтың макроскопиялық талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
10. Өсімдіктердің жерасты мүшелер талдауында қандай белгілердің диагностикалық маңызы бар?
11. ДӨШ өзі екендігіне анықтама беріңіз. Макроскопиялық және микроскопиялық талдаудың мақсаттары.
12. Жапырақтар» шикізатына анықтама беріңіз «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
13. «Шөбі» шикізатына анықтама беріңіз «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
14. «Гүлдер» шикізатына анықтама беріңіз «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
15. «Жемістер» шикізатына анықтама беріңіз.«Жемістері» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
16. ДӨ жер асты бөліктері: тамырлары, тамырсабақтары, тамыр түйнектері. Дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
17. Жер асты бөліктері дегеніміз не? Жер асты бөліктерін қай кезде және қандай құралдармен жинайды?
18. «Қабығы» шикізатына анықтама беріңіз. «Қабығы» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
19. «Тұқымдары» шикізатын макроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
20. Дәрілік өсімдік шикізаттарын микроскопиялық талдау. Жапырақтардан микропрепараттар дайындау техникасы. Жапырақтардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
21. Дәрілік өсімдік шикізаттары: гүлдерді микропрепараттар дайындау техникасы. Гүлдердің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
22. Дәрілік өсімдік шикізаттарын микроскопиялық талдау. Қабықтың микропрепараттарын дайындау техникасы. Қабықтардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
23. Дәрілік өсімдік шикізаттары: жемістерді микроскоптау техникасы. Жемістердің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
24. Дәрілік өсімдік шикізаттары: тұқымдарды микроскоптау техникасы. Тұқымдардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
25. Дәрілік өсімдік шикізаттары: шөбін микропрепараттар дайындау техникасы. Шөбінің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
26. Дәрілік өсімдік шикізаттары: жер асты бөліктерін микроскоптау техникасы. Диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
27. Дәрілік өсімдік шикізаттары морфологиялық топтары
28. Тамырға морфологиялық сипаттама
29. Макроскопиялық және микроскопиялық талдаудың мақсаттары.

30. «Гүлдер» дәрілік өсімдік шикізаттарын талдау

ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫ:

1. Өсімдіктің сыртқы ортамен және басқа ағзалармен қатынастарын ... зерттейді.
  - A. экология
  - B. систематика
  - C. анатомия
  - D. эмбриология
  - C. морфология
2. Адамның өсімдіктерді пайдалануының аспектілерін ... қарастырады.
  - A. ботаникалық ресурстану
  - B. систематика
  - C. анатомия
  - D. эмбриология
  - C. морфология
3. Шағын территорияда өсетін, яғни ареалдары жіңішке болатын өсімдіктер:
  - A. эндемиктер
  - B. эпифиттер
  - C. монокарпиктер
  - D. поликарпиктер
  - E. эфемероидтар
4. Қатты ылғалданған топырақта өсетін өсімдіктер:
  - A. гигрофиттер
  - B. мезофиттер
  - C. ксерофиттер
  - D. эпифиттер
  - E. гидрофиттер
5. Орташа ылғалданған топырақта өсетін өсімдіктер:
  - A. мезофиттер
  - B. гигрофиттер
  - C. ксерофиттер
  - D. эпифиттер
  - E. гидрофиттер
6. Климаттық факторларға ... жатпайды.
  - A. топырақ
  - B. ауа
  - C. жылу
  - D. су
  - E. жарық
7. Тарихи жолмен түзілген, белгіленген бір территорияда мекендейтін өсімдік түрлерінің бірлестігі:
  - A. флора
  - B. фауна
  - C. биоценоз
  - D. геоценоз
  - E. популяция
8. Ағзадағы ішкі құбылыстары қайта құруымен байланысты күрделі процесс:
  - A. акклиматизация

- В. интродукция
С. эмбриология
D. анатомия
E. экология
9. Үштармақты итошағанның шикізаты ретінде ... қолданылады.

- A. шөбі
B. жапырақтары
C. гүлдері
D. тамырлары
E. жемістері

10. «Folia» шикізатын ... өсімдігінен дайындайды.

- A. Tussilago farfara
B. Althaea officinalis
C. Tilia cordata
D. Linum usitatissimum
E. Plantago psyllium

11. Суретте ... жапырақтың орналасуы көрсетілген.

- A. кезекті
B. шоқты
C. қарама-қарсы
D. жоғарғы
E. төменгі

12. Суретте .... жапырақтың орналасуы көрсетілген.

- A. шоқты
B. кезекті
C. қарама-қарсы
D. жоғарғы
E. төменгі

13. «Flores» шикізаты ... өсімдігінен дайындалады.

- A. Calendula officinalis
B. Urtica dioica

C. *Rosa rugosa*

D. *Fragaria vesca*

E. *Capsella bursa pastoris*

14. Бұрыш жалбыздың шикізаты ретінде ... дайындалады.

A. жапырақтары

B. шөбі

C. гүлдері

D. тамырлары

E. семена

15. Биік андыздың шикізаты ретінде ... дайындалады.

A. тамырсабақтары мен тамырлары

B. тамырлары

C. шөбі

D. тамырсабақтары тамырларымен

E. гүлдері

16. Кәдімгі анистің шикізаты ретінде ... дайындалады.

A. жемістері

B. гүлдері

C. шөбі

D. жапырақтары

E. тамырлары

17. Суретте ... жапырақтың орналасуы көрсетілген.

A. карама-қарсы

B. кезекті

C. шоқты

D. жоғарғы

E. төменгі

18. Суретте ... көрсетілген.

A. друзалар

B. призмалық қиыршықтар

C. рафидтер

- D. сфероқиыршықтар
E. қиыршық құмдар
19. Көк көкшегүлдің шикізаты:
A. тамырсабақтары тамырларымен
B. тамырсабақтары
C. шөбі
D. тамырлары
E. тамырсабақтары мен тамырлары
20. Суретте ... көрсетілген.

- A. призмалы қиыршықтар
B. друзалар
C. рафидтер
D. сфероқиыршықтар
E. қиыршық құмдар
21. Суретте ... жапырақ тақтасының шеті көрсетілген.

- A. Ара тісті
B. Тісті
C. Бүтін
D. Ойық
E. Дөңес
22. Суретте ... жапырақ тақтасының формасы көрсетілген.

- A. Қияқты
B. Жұмыртқа тәрізді
C. Кері жұмыртқа тәрізді
D. Дөңес
E. Ұзынша
23. Суретте ... оксалат кальций құрамы көрсетілген.

- A. Рафидтер
- B. Друзалар
- C. Призма тәрізді қиыршықтар
- D. Сфероқиыршақтар
- E. Қиыршық құмдар

24. Суретте ... жапырақ тақтасының шеті көрсетілген.

- A. Тісті
- B. Ара тісті
- C. Бүгін
- D. Ойық
- E. Дөңес

25. Суретте ... жапырақ тақтасының формасы көрсетілген.

- A. Кері жұмыртқа тәрізді
- B. Дөңес
- C. Жұмыртқа тәрізді
- D. Қияқты
- E. Ұзынша

26. Суретте ... гүл шоғыры құрылысының үлгісі көрсетілген.

- A. Шашак

- B. Себет
- C. Шатырша
- D. Қалқанша
- E. Сыпырғы

27. Суретте ... гүл шоғыры құрылысының үлгісі көрсетілген.

- A. Қалқанша
- B. Себет
- C. Шатырша
- D. Шашак
- E. Басты

28. Суретте ... жапырақ тақтасының шеті көрсетілген.

- A. Ойық
- B. Тісті
- C. Бүтін
- D. Ара тісті
- E. Дөңес

29. Суретте ... жапырақ тақтасының формасы көрсетілген.

- A. Ұзынша
- B. Қияқты
- C. Жұмыртқа тәрізді
- D. Кері жұмыртқа тәрізді
- E. Дөңес

30. Суретте ... оксалат кальций құрамы көрсетілген.

- A. Друзалар
- B. Призма тәрізді қиыршықтар
- C. Рафидтер
- D. Сфероқиыршақтар
- E. Қиыршық құмдар

№II АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУ

1. Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапасын бақылау. Нормативтік техникалық құжаттар
2. Дәрілік өсімдік шикізаттарына фармакопейалық баптар құру тәртібі(МФХІ)
3. «Бүршіктері» шикізатын макроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
4. «Тұқымдары» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
5. Дәрілік өсімдік шикізаттарының негізгі сапа көрсеткіштерін атаңыз
6. «Жемістері» атты дәрілік өсімдік шикізатын жинау ерекшеліктері
7. «Тұқымдары» шикізатын макроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
8. «Тамырсабақтары» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
9. Дәрілік өсімдік шикізаттарын стандартты жағдайға келтіру ережесі
10. «Тұқымдары» атты дәрілік өсімдік шикізатын жинау ерекшеліктері
11. «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» шикізатын макроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
12. «Тамырсабақтарымен тамырлары» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
13. Шикізаттың ылғалдылығы дегеніміз не? Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші ылғалдылықты анықтау әдісі
14. «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» атты дәрілік өсімдік шикізатын жинау ерекшеліктері
15. «Қабық» шикізатын микроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар анатомиялық белгілерін атаңыз
16. Қабықтардың микропрепаратын дайындау тәсілі
17. Шикізаттағы қоспа дегеніміз не? Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші қоспаларды анықтау әдісі
18. «Қабығы» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептіру ерекшеліктері
19. «Бүршіктері» шикізатын микроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар анатомиялық белгілерін атаңыз
20. «Тамырлары мен тамырсабақтары» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
21. Шикізаттың ұсақтығы дегеніміз не? Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші ұсақтығын анықтау әдісі
22. «Бүршіктері» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептіру ерекшеліктері
23. «Жемістері» шикізатын микроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар анатомиялық белгілерін атаңыз

24. Жемістердің микропрепаратын дайындау әдісі
25. Шикізаттың күлі дегеніміз не? Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші жалпы күлін анықтау әдісі
26. «Жемістері» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептүру ерекшеліктері
27. «Тұқымдары» шикізатын микроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар анатомиялық белгілерін атаңыз
28. Тамырлардың және басқа жерасты мүшелерінің микропрепаратын дайындау тәсілі
29. Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші 10 пайыздық НСІ ерітіндісінде ерімейтін күлін анықтау әдісі
30. «Тұқымдары» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептіру ерекшеліктері
31. «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» шикізатын микроскопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар анатомиялық белгілерін атаңыз
32. Тұқымдардың микропрепаратын дайындау тәсілі
33. Шикізаттағы экстрактивті заттар дегеніміз не? Дәрілік өсімдік шикізаттарының сапа көрсеткіші экстрактивті заттарды анықтау әдісі
34. «Тамырлары және басқа жер асты мүшелері» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептіру ерекшеліктері
35. «Қабығы» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
36. «Тамырлары мен тамырсабақтары» болып атты дәрілік өсімдік шикізатын сақтау ерекшеліктері
37. Гистохимиялық және микрохимиялық реакцияларға шикізат үлгісін алу және оны жүргізу тәсілі
38. «Қабық» атты дәрілік өсімдік шикізатын кептіру ерекшеліктері
39. «Бүршіктері» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
40. «Жемістері, тұқымдары» атты дәрілік өсімдік шикізатын сақтау ерекшеліктері
41. Микрохимиялық реакцияларға шикізат үлгісін алу және оны жүргізу тәсілі
42. Микрохимиялық реакцияларға шикізат үлгісін алу және оны жүргізу тәсілі
43. «Жемістері» болып табылатын дәрілік өсімдік шикізатына мысал келтір
44. «Қабықтары, бүршіктері» атты дәрілік өсімдік шикізатын сақтау ерекшеліктері

ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫ:

1. Раушан жемісінің түрі:

- A. көп жаңғақша
- B. көп таптама
- C. көп сүйекше
- D. бүлдірген жеміс
- E. асбұршақ

31. Күрделігүлділердің гүлшоғыры:

- A. кәрзеңке
- B. масақ
- C. собық
- D. қалқанша
- E. шоқ

2.«Ламинарид» препаратының қолдануы:

- A. іш жүргізетін
- B. қан тоқтататын
- C. несеп айдайтын
- D. қақырық түсіргіш

Е. спазмолитикалық

3.Қақырық түсіргіш әсерге ие:

А. жұпаргүл шөбі

В. дәрілік шатыраш жапырақтары

С. эукалипт жапырақтары

Д. бұрыш жалбыз жапырақтары

Е. дәрілік мелисса шөбі

4. Жатаған жебіршөп шөбінің қолданылуы:

А. қақырық түсіргіш

В. тыныштандырғыш

С. өт айдайтын

Д. бырыстырғыш

Е. спазмолитикалық

5. Феникулум жемістерінің қолданылуы:

А. қақырық түсіргіш

В. өт айдайтын

С. седативті

Д. несеп айдайтын

Е. қабынуға қарсы

6. Қайың жапырақтарының қасиеті:

А. несеп айдайтын

В. седативті

С. қан тоқтататын

Д. қақырық түсіргіш

Е. өт айдайтын

7.Итжидек препараттарының әсері:

А. спазмолитикалық

В. қақырық түсіретін

С. кардиотоникалық

Д. өт айдайтын

Е. микробтарға қарсы

8. Қайың бүрлерін дайындау кезеңі:

А. көктемде, бүршік ұштарындағы қабыршақтары ашылмай тұрып +

В. көктемде, жапырақшаларының жасыл ұштары пайда болғанға дейін

С. бүкіл күз-қыс кезеңі бойынша

Д. бүкіл қыс бойы

Е. күздің соңына қарай

9. Кәдімгі бөріқарақат тамырларын дайындау кезеңі:

А. бүкіл вегетация кезеңінде +

В. гүлдеу кезеңінде

С. вегетация аяғында

Д. вегетация басында

Е. вегетацияның басы мен аяғында

10. Бөріқарақаттың тамырларын топырақтан қазып алған соң алғашқы өңдеу кезінде ... стадиясын жүргізбейді.

А. сумен жуу

В. өндірілген өсімдікті басқа бөліктерден тазарту

С. топырақтан тазарту

D. органикалық қоспалардан тазарту

E. кесінділерге бөлу

11. Раушангүлділер тұқымдас өсімдіктерінің жемістерінің құрылысы:

A. сүйекше

B. бұршаққын

C. бұршақ

D. таптама

E. емен жаңғағы

12. Шикізаттың сәйкестігін ... қарай, дәрілік өсімдік шикізатының өзі екендігін анықтайды.

A. өзінің атына

B. сандық көрсеткіштеріне

C. дайындау мерзіміне

D. негізгі әсеріне

E. сақталу мерзіміне

13. Шырынды жемістерге ... жатады.

A. сүйекше

B. бұршақ

C. жаңғақ

D. қорапша

E. тұқымша

14. Дәрілік өсімдік шикізатының өзі екендігін анықтау үшін қолданылатын әдіс:

A. макроскопиялық

B. денситометриялық

C. гравиметриялық

D. биологиялық

E. потенциометриялық

15. Лобель тамыр дәрі тамырсабақтары мен тамырларының сыртқы белгілерін сипаттау кезінде ... анықтамайды.

A. дәмін

B. сипаты мен сынығының түсін

C. иісін

D. түсін

E. шикізат өлшемін

16. Тамырлары цилиндр пішіндес немесе 2-4 бөліктерге бөлінген, ұзындығы 10-35 см және қалыңдығы 2 см. Үстіңгі беті көлденең әжімделген. Сынығынан қарағанда кедір-бұдырлы, сырты талшықтанып тұрады. Түсі сыртынан қарағанда сұрғылт-бурыл, ал сынығынан сұр-ақшыл түсті. Иісі әлсіз, өзіне тән. Дәмі тәтті, шырышты. Бұл сипатталған шикізат:

A. дәрілік жалбыз тікен +

B. үлкен бақажасырақ

C. жапон ламинариясы

D. үлкен шоңайна

E. кәдімгі зығыр

17. Шикізаты бүтін немесе түсіп қалған гүл себеттерінен тұрады, шеңбері 5 см, гүл сағағынсыз. Гүл табаны жалаңаш, аздап ойықты. Шеткі гүлдері тілді, ортаңғылары – түтікті. Түсі қызғылт-сары. Иісі әлсіз, дәмі тұзды-қышқылтым. Бұл сипатталған шикізат:

A. дәрілік қырмызыгүл

B. орман бүлдіргені

C. кәдімгі шетен

D. кәдімгі жұмыршақ

E. шырғанақ итошаған

18. Жалған жемістері бүтін, гүл тостағаншалары мен гүл табандарынан тазартылған. Формасы шар тәріздес, жұмыртқа немесе ұзынша созылған, ұзындығы 2,5 см, шеңбері 3 см. Жемістері қатты, сынғақ, үстіңгі беті әжімделген. Жемісінің үстіңгі жағында саңылау немесе бес бұрышты ауданша болуы мүмкін. Түсі қызғылт-сарыдан күңгірт-қызылға дейін. Дәмі қышқылтым-тәтті, иіссіз. Бұл сипатталған шикізат:

A. раушан

B. кәдімгі шәнкіш

C. қара қарақат

D. шырғанақ итшомырт

E. қырмызыгүл

19. Жапырақтары ұсақ, тығыз, етжеңді, сынғыш, шеттері бүтін, кері жұмыртқа тәрізді. Жоғары ұшы домалақ, негізгі жағынан сүйірленіп жіңішкерген, кішкентай сағақты. Жапырақ ұзындығы 2 см, ені 1 см. Жүйкеленуі торлана біткен, жапырақтары екі жағынан да жасыл, жалаңаш. Иіссіз. Дәмі күшті күйдіргіш, ащы. Бұл сипатталған шикізат:

A. аюжидек

B. шегіргүл

C. қара жидек

D. дәрілік итжоңышқа

E. құс таран

20. Шикізаты екі жартылай жемістен тұрады. Жартылай жемістері дөнес, арқа жағында 5 көлденең аздап шығып тұратын қабырғалары бар. Ұзындығы 1,5-3,0 мм, ені 2 мм. Үстіңгі беті жалаңаш. Жартылай жемістерінің түсі қызыл-бурыл, піспегендері жасыл-бурыл түсті. Иісі өзіне тән. Дәмі ащылау, аздап күйдіргіш. Бұл сипатталған шикізат:

A. үлкен амми

B. алқызыл долана

C. қытай схизандрасы

D. егістік пастернак

E. дақты расторопша

21. Жапырақтары бүтін немесе аздап үгітілген, эллипс пішіндес, жоғары ұшы үшкір, шеттері тегіс, негізі қысқа сағаққа жалғасады, жұқа, сынғыш, ұзындығы 20 см, ені 10 см. Үстіңгі беті жасыл немесе бурыл-жасыл түсті, астыңғы беті ашықтау. Иісі әлсіз, өзіне тән. Дәмін анықтамайды. Бұл сипатталған шикізат:

A. кәдімгі итжидек

B. қара мендуана

C. үлкен сүйелшөп

D. қандауыр термописис

E. сасық мендуна

22. Микропрепарат дайындауда жапырақтарды түссіздендіруге ... колданылады.

A. 5%-дық натрий гидроксиді

B. 96%-дық этил спирті

C. глицерин

D. хлороформ

E. су

23. Жапырақтардың микропрепараттарын дайындау үшін қосылушы сұйықтық ретінде ... колданылады.

A. глицерин

В. натрий гидроксиді

С. тұз қышқылы

Д. хлороформ

Е. этил спирті

24. Микропрепарат дайындауда гүлдерді түссіздендіруге ... қолданылады.

А. натрий гидроксиді

В. глицериннің спиртпен қоспасы

С. глицерин

Д. спирт

Е. тұз қышқылы

25. Бүгін шөптерді микроскопиялық талдау үшін МФ XI басылымында ... қолданылады.

А. үстінгі жапырақ препараты

В. жапырақтың көлденең кесіндісі

С. сабақтың көлденең кесіндісі

Д. үстінгі гүл препараты

Е. үстінгі сабақ препараты

26. Тауқалақайлар тұқымдас өсімдіктеріне ... саңылау кешені тән.

А. диацитті

В. аномоцитті

С. анизоцитті

Д. парацитті

Е. сабақтары мен гүлдеріндегі

27. Қабықтағы өзекті сәулелер ... орналасады.

А. тек екіншілік қабықта

В. колленхимада

С. біріншілік және екіншілік қабықта

Д. тек біріншілік қабықта

Е. склеренхимада

28. Қабықтағы кальций оксалат кристалдары ... орналасады.

А. біріншілік және екіншілік қабықта

В. тек екіншілік қабықта

С. тек біріншілік қабықта

Д. колленхимада

Е. склеренхимада

29. Қабықтағы талшықтар ... орналасады.

А. біріншілік және екіншілік қабықта

В. тек екіншілік қабықта

С. тек біріншілік қабықта

Д. колленхимада

Е. склеренхимада

30. Қабықтағы тасты жасушалар ... орналасады.

А. біріншілік және екіншілік қабықта

В. тек екіншілік қабықта

С. тек біріншілік қабықта

Д. колленхимада

Е. склеренхимада

АРАЛЫҚ АТТЕСТАЦИИ СҰРАҚТАРЫ

1. Фармакогнозия, оның міндеттері және медицина мен фармациядағы маңызы.
2. «Дәрілік өсімдік» және «Дәрілік өсімдік шикізаты» деген түсініктерге анықтама беріңіз.
3. «Жануар тектес дәрілік шикізаты» және өсімдіктердің «биологиялық белсенді заттары» деген түсініктерге анықтама беріңіз.
4. Жапырақтар» шикізатына анықтама беріңіз «Жапырақтары» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
5. «Шөбі» шикізатына анықтама беріңіз «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
6. «Гүлдер» шикізатына анықтама беріңіз «Гүлдері» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
7. «Жемістер» шикізатына анықтама беріңіз.«Жемістері» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
8. «Тамырлары, тамырсабақтары» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
9. «Қабығы» шикізатына анықтама беріңіз. «Қабығы» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру, сақтау ережелері.
10. ДӨШ қоспалар дегеніміз не? Қандай қоспалар болады?
11. Тұқымдар» шикізатына анықтама беріңіз. «Тұқымдары» дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау,кептіру,сақтау ережелері.
12. Құрамында улы және күшті әсер ететін дәрілік өсімдіктерді дайындау, сақтау ерекшеліктері.
13. Өсімдіктердің әртүрлі бөліктерін кептіру режимі. ДӨШ кептірудің тиімді температурасының жалпы ережесі
14. ДӨШ гистохимиялық және микрохимиялық талдау мақсаты, талдау техникасы. Гистохимиялық және микрохимиялық анализ жүргізуге арналған үлгіні қалай жасайды?
15. Дәрілік өсімдік шикізаттарының қойма зиянкестері.Дәрілік өсімдік шикізаттарының қойма зиянкестерімен зақымдану дәрежесін анықтау. Дезинсекция және дератизация.
16. Морфологиялық топтар бойынша дәрілік өсімдік шикізаттарын жинаудың вегетациялық кезеңдері? Шикізатты стандартты күйге келтіру?
17. Дәрілік өсімдік шикізатын кептірудің қандай тәсілдерін білесіз?
18. Шикізатты орау және таңбалаудың қандай түрлерін білесіз?
19. Дәрілік өсімдік шикізатын сақтау жағдайы неге байланысты? Дәрілік өсімдік шикізат сақтау ережелер бойынша қандай топтарға жіктелінеді?
20. «Жапырақтар» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
21. «Шөбі» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
22. «Гүлдер» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
23. «Жемісі» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
24. «Тұқымдары» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
25. «Қабығы» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз
26. «Жер асты бөліктері» шикізатын макрокопиялық талдауда өзі екендігін анықтау үшін диагностикалық маңызы бар негізгі морфологиялық белгілерін атаңыз.

«ОҚМА» АҚ жанындағы медицина колледжінің «Фармацевтикалық пәндер» кафедрасы	77/- (2024-2025)
Фармакогнозия пәнінен бақылау өлшеу құралдары	18 беттің 17беті

27. Дәрілік өсімдік шикізаттарын микроскопиялық талдау. Жапырақтардан микропрепараттар дайындау техникасы. Жапырақтардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
28. Дәрілік өсімдік шикізаттары: гүлдерді микропрепараттар дайындау техникасы. Гүлдердің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
29. Дәрілік өсімдік шикізаттарын микроскопиялық талдау. Қабықтың микропрепараттарын дайындау техникасы. Қабықтардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
30. Дәрілік өсімдік шикізаттары: жемістерді микроскоптау техникасы. Жемістердің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
31. Дәрілік өсімдік шикізаттары: тұқымдарды микроскоптау техникасы. Тұқымдардың диагностикалық белгілерінің сипаттамасы
32. Дәрілік өсімдік шикізаттары: шөбін микропрепараттар дайындау техникасы. Шөбінің диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
33. Дәрілік өсімдік шикізаттары: жер асты бөліктерін микроскоптау техникасы. диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
34. Гүлдердің морфологиялық құрылысы, жіктелуі
35. Жапырақтардың морфологиялық құрылыс ерекшеліктері, жіктелуі.
36. Қабықтардың морфологиялық құрылыс ерекшеліктері, жіктелуі.
37. Тұқымдардың морфологиялық құрылыс ерекшеліктері, жіктелуі.
38. «Тамырлар және басқа жер асты мүшелері» морфологиялық құрылысы.
39. Жемістердің морфологиялық құрылыс ерекшеліктері, жіктелуі.
40. Адамзат өміріндегі өсімдіктер қолданылатын негізгі салалары, мысал келтіріңіз.
41. Дәрілік өсімдік шикізаттарын түрлі топтарын макроскопиялық талдаудың негізгі этаптарын атаңыз (шөбін, гүлін, жапырағын ж.б.)
42. Құрамында алкалоидтары бар дәрілік өсімдік шикізаттарын жинау, кептіру, сақтау ережелері қандай? Сасық меңдуана.
43. Эфир майларына реакция жүргізудің әдісі қандай? Эфир майлы өсімдіктерді жинау ерекшеліктері қандай?
44. Құрамында гликозидтері бар шикізаттарды жинау олардың қандай қасиеттеріне байланысты? Қара қошқыл оймақгүл ДӨШ жинау, кептіру, сақтау ережелері.
45. Эфир майларына сипаттама. Эфир майларының өсімдіктерде жинақталуы. Экзогенді және эндогенді бөліп шығарушы түзінділер.
46. Құрамында шырышы бар өсімдіктерге сапалық реакциялар
47. Алкалоидтарға гистохимиялық реакциялар
48. Эфир майларына гистохимиялық реакциялар
49. Майларға реакция жүргізудің әдісі қандай. Өсімдік көзі.
50. Дәрілік өсімдік шикізаттары морфологиялық топтарын атаңыз, мысалдар. Морфологиялық топтар бойынша шикізатты жинау, сақтау ерекшеліктері.
51. Макроскопиялық және микроскопиялық талдаудың гистохимиялық талдаудан ерекшеліктері.
52. Жемістерді жинау ерекшеліктері: шырынды жемістер, құрғақ жемістер.
53. Жапырақтың анатомиялық құрылысының диагностикалық белгілерінің сипаттамасы.
54. Микроскопиялық талдауда қолданылатын қандай түссіздендіргіш және қосылушы сұйықтарды білесіндер.
55. Қоймада немесе дәріханада шикізатты сақтау ерекшеліктері. Шикізатта МФ талаптарына сәйкес қандай ылғал мөлшерленген?
56. Гликозидті өсімдіктерді жинау барысында қандай шараларды сақтау керек?
57. Шикізаттың өлшемін, иісі мен дәмін қалай анықтайды?
58. ДӨШ жинаудың морфологиялық топтар бойынша тиімді әдістері.
59. Шикізатты стандартқа сәйкес келтіру дегеніміз не?

60. Шикізатты орамдау және таңбалау.
61. Дәрілік өсімдік шикізаттарын тасымалдау ережелері, қойылатын талаптар
62. «Шөбі» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалар дан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
63. «Жапырақтар» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
64. «Гүлдер» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
65. «Жемісі» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
66. «Тұқымы» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
67. «Тамырлары» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
68. «Тамырсабақтары» дәрілік өсімдік шикізатын жинау барысында қандай қоспалардан тазарту керек. Қоспалардың қандай түрлерін білесіңдер?
69. «Жапырақтар» дәрілік өсімдік шикізатын талдауда қандай диагностикалық белгілері маңызды